

Sámi allaskuvla

Sámi University of Applied Sciences

OAHPPOPLÁNA

SÁM 311

**TERMINOLOGIIJADIEĐA
JA VUOĐĐOEALÁHUSAID
FÁGAGIELLA**

10 oahppočuoggá

Dutkan –ja oahppostivrra jodiheaddji dohkkehan mearrádušnotáhttain 15.10.13.
Rievdadusat dohkkehuvvon mearrádušnotáhta bokte 09.01.17, Public áššenr. 16/00577 ja
02.05.18, Public áššenr. 18/00215.

1. OAHPPPOVTTADAGA NAMMA

Sámegielli: Terminologijadieđa ja vuoddoeláhusaid fágagiella

Dárogilli: Terminologivitenkap og samiske primærnærings fagspråk

Engelagilli: Terminology and the Special Language og Sami Industries

2. OPPALAŠ DIEĐUT OAHPU BIRRA

OAHPPPOVTTADAGA KODA: SAM 311

VIIDODAT: 10 oahppočuoggá

OAHPU LÁGIDEAPMI: Ohppui gullet logaldallamat, hárjehusat ja studeantaid barggut. Oahpahus sáhtta lágiduvvot sihke luohkkálatnja- ja neahttaoahpahussan.

3. OAHPPROGRÁMMA GULLEVAŠVUOHTA

Oahppu gullá Sámegeiela ja sámi girjjálašvuoda masterprográmma fága- dahje válljenkurssaide.

4. SISABEASSANGÁIBÁDUSAT

Sisabeassangáibádussan leat Sámegeiela ja sámi girjjálašvuoda masterprográmma oppalaš sisabeassangáibádusat mat leat čilgejuvvon oahppoprográmmaplánas.

5. OAHPAHUSGIELLA

Davvisámegiella lea váldooahpahusgiellan. Eará sámegielat ja suoma-, ruota-, dáro- ja eaŋgalsgiella sáhttet adnojuvvot omd. guosselogaldallamiin.

6. SISDOALLU

Studeanta galgá oahpásnuvvat sámi fágagielaide dutkamii terminologijateorehtalaš geahčanguovllus oahppan dihte dovdat ja atnit teorehtalaš ja metodalaš terminologalaš reaidduid dutkat ja analyseret fágagiela ja daid doahpágiid. Ohppui gullá dutkat fágagielaide, nu go omd. vuoddoeláhusaid fágagiela, iešguđet fáttáid vuodul ja oaidnit ahte fágagiela čađa ovdanbukto fáttáin dárkilis fágamáhttu.

7. OAHPPANJOKSOSAT

Oahpu maŋŋil studeanta lea olahan dáid oahppanjoksosiid:

Máhttu ja diehtu:

Studeanta

- dovdá terminologijja historjjá ja sámi terminologijja historjjá váldolinnjáid.
- dovdá terminologijjadiehtaga teoriijaid ja metodaidd
- dovdá teorehtalaš reaidduid analyseret fágagiela ja doahpágiid terminologalaččat

Gálggat:

Studeanta

- máhtttá heivehit terminologalaš teoriijaid fágagiela dutkamii
- máhtttá atnit teorehtalaš ja metodalaš terminologalaš reaidduid fágagiela ja dan doahpágiid dutkamii ja analyseremii.
- máhtttá bargat iešheanaláččat praktihkalaš ja teorehtalaš čuolmmaid čoavdimiiguin.
- máhtttá guorahallat fágagiela iešgudet fáttáid vuodul oažžun dihte ovdan fágamáhtu

Oppalaš gelbbolasvuohta:

Studeanta

- dovdá terminologijja dutkamuša guovddáš prinsihpaid ja teoriijaid.
- dovdá guovddáš doabaanalysavugiid ja máhttit árvvoštallat ja čilget doahpágiid metodihka ja teorehtalaš gáibádusaid mielde
- máhtttá oassálastit digaštallamiin mat gusket terminologijjadiehtagii, ákkastallat terminologijja doaimma fágagiela gulahallamis ja dasa čatnat iežas barggu dahje dutkama

8. OAHPAHAN- JA OAHPPANVUOGIT

Logaldallamat, hárbjehusat, studeantaid čálalaš barggut ja bargoseminárat.

9. GÁIBÁDUSAT BEASSAT EKSÁMENII

Vai beassá eksámenii, galgá studeanta čállit ovttá semináraportta dahje vástideaddji (3–4 siiddu) čállosa lohkanmeari ja/dahje logaldallamiid vuodul.

Fágaoahpaheaddji árvvoštallá čálalaš barggu dohkálažžan/ii dohkálažžan. Bargu galget leat dohkkehuvvon ovdal go studeanta beassá eksámenii.

10. EKSÁMEN

Čálalaš ruovttueksámen dieđalaš artihkkala hámis. Studeanta beassá ieš válljet čuolmma. Eksámenáigi lea guokte vahkku ja čállosa guhkkodat galgá leat 10–15 siiddu. Árvosátni: A–F.

11. LEA GO PRIVATISTTAIN VEJOLAŠ VÁLDIT DÁN GURSSA?

Privatisttat eai sáhte váldit dán gurssa, dasgo oahppan gáibida dan, ahte studeanta searvá oahpahussii. Geahča muđui U/A lága § 3-8 (2).

12. KVALITEHTASIIHKKARASTIN

Čujuhuvvo Sámi allaskuvlla kvalitehtasihkkarastinvuogadahkii ja dasa makkár vejolašvuodát ja geatnegasvuodát studeanttain lea árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.

Studeanttat árvvoštallet oahpu evaluerenčoahkkimis ja sii devdet árvvoštallanskovi oahpu loahpahettiin. Ásahus árvvoštallá oahpu studeantaárvvoštallamiid, eksámenraporttaid, sensorraporttaid ja fágaraportta vuodul.

13. LOHKANMEARRI

Lohkanmearri (sullii 400 siiddu)

- Eira, IMG. 2012. Muohttaga Jávohis Giella: Sámi Árbevirolaš Máhttu Muohttaga Birra Dálkkádatrivevdanáiggis (The Silent Language of Snow: Sámi Traditional Knowledge of Snow in Times of Climate Change). (Ph.D. thesis), University of Tromsø. S. 29-73.
- Eira, I.M.G., Magga O.H., Eira, N.I, 2010: Muohtatearpmaid sisdoallu ja geavahus. *Sámi dieđalaš áigečála* 2/2011. pp 3-24. (Eng: Sámi Snow Terminology - Meaning and Usage)
- Eira, IMG, Jaedicke, C, Magga, OH, Maynard, N, Vikhamar-Schuler, D, & Mathiesen, SD. 2013. Traditional Sámi snow terminology and physical snow classification - Two ways of knowing. *Cold Regions Science and Technology*, 85, 117-130. doi: 10.1016/j.coldregions.2012.09.004
- ISO 1990: *Terminology-Vocabulary*. Genéva. ISO 1087:1990
- ISO 1998: *Terminology work - Vocabulary - Part 1: Theory and application ISO/DIS 1087-1*. ISO, Genéva.
- Jernsletten, N., 1994: Tradisjonell samisk fagterminologi. – *Festschrift til Ørnulf Vorren* s. 234–253. Tromsø Museums skrifter XXV. Tromsø: Tromsø Museum – Universitetet i Tromsø.
- Laurén, C., Myking, J., Picht, H. 1997: *Terminologi som vetenskapsgren*. Lund: Studentlitteratur.
- Magga, O-H., 2007: *Suorggideapmi ja eará vejolašvuodat hutkat riektesániid sámegillii*. www.sami-eg.custompublish.com
- Myking, J., 1996: Innhald, uttrykk, referent. Om terminologiske teinmodellar. In: Myking, Johan, Randi Sæbøe & Bertha Toft (eds): *Terminologi - system og kontekst*. Nordisk minisumposium 1996, Noregs forskingsråd, KULTs skriftserie nr. 71, 1996, s. 151-170.
- Nuopponen, A. 1996). Att strukturera kunskap. Om systematisk begreppsanalys. I Myking, J., R. Nuopponen, A. og Pilke, N. (2010). *Ordning och reda. Terminologilära i teori och praktik*. Norstedts.
- Nuopponen, A. 2001: *Terminologisk analyse som forskningsmetod*. Rapport fra Nordterm 2001 s. 50-55
- Nuopponen, A., 1997: *Begreppsrelationer och begreppssystem*. In: Laurén, Christer, Johan Myking & Heribert Picht (eds.): *Terminologi som vetenskapsgren*. Lund: Studentlitteratur, 1997,142-160.
- Palmer, G. B. 1996: *Toward a Theory of Cultural Linguistics*. Austin, Tex.: University of Texas Press .
- Sager, J. C. 1990: *A practical course in terminology processing*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company. Ss 14-54
- Suonuuti, H. 2008: *Termlosen. Kort innføring i begrepsanalyse og terminologiarbeid*. Oslo: Språkrådet.
- Temmerman, R. 2000: *Towards new ways of terminology description: The the sociocognitive-approach*. Amsterdam [Great Britain]: John Benjamins Pub. Ss. 125-154

Válljenlohkamuš :

- Anti, Trond Are 2004: Substantiiva joddo buoddoleksemaid taksonomijat ja meronomijat. – *Sámi dieđalaš áigečála* 1/2004.
- Eira, N. I. 1984: *Boazobargi giella*. Dieđut Nr. 1. Guovdageaidnu, Sámi Instituhtta
- Guttorm, G., Labba, S 2005: Ávdnasis duodjin – dipmaduodjesanit. DAT os.,
- Helander, N. Ø., 1997: *Hovedtrekk i samisk terminologiarbeid*. – Håvard Hjulstad (doaim.), Nordterm '97: rapport fra Nordterm '97, Guovdageaidnu 24.–27. juni 1997 s. 20–26. Oslo: Nordterm.
- Hætta, Johan Mathis K. 2011: Dálon: Livet til en småbruker i Kautokeino på 1920-40 tallet/ Dálona eallin Guovdageainnus 1920-40 áiggi. Davvi Girji.
- Isak Saba Guovddáš 2009: Várjavuonna: Meara ávkkástallan.
- Johns, A. 2010: Inuit sea Ice Terminology in Nunavut and Nunatsiavut. Krupnik, et al. (doaimm/ed.), 2010: *SIKU: Knowing Our Ice. Documenting Inuit Sea-Ice Knowledge and Use*. Springer. New York.
- Magga, O.H., 2006: *Diversity in Saami terminology for reindeer and snow*. – International Social Science Journal Volume 58, Issue 187 s. 25–34. Oxford: Blackwell.
- Porsanger, Sverre 2011: Deanusilba: luossasániid čoakkáldat. Deanu giellagáddi, Deatnu
- Ruong, I. 1964: Jåhkåaska sameby. Særtryck ur Svenska Landsmål och Svensk Folkeliv. Uppsala: Almqvist & Wiksell.
- Solbakk, Aage 2007: Čáhcegáttesámiid kultuvra/ Den elvesamiske kulturen. Várjjat Sámi musea Čállosat/ Varanger Samiske Museums Skrifter. Čálliid Lágáduš, Deatnu.
- Svonni, M. 1981: Väder- og snöterminologi i Leavassamiskan. Spesialarbete i samisk c1. Umeå universitet. [Stensiila].